

Projekt 1

Magdalena Jeczeń, Michał Kukła, Michał Iwicki

Zadanie 1

Zadanie 1)

```
In[ ]:= J = {{λ, 1, 0, 0}, {0, λ, 1, 0}, {0, 0, λ, 1}, {0, 0, 0, λ}}
Out[ ]:= {{λ, 1, 0, 0}, {0, λ, 1, 0}, {0, 0, λ, 1}, {0, 0, 0, λ}}

In[ ]:= MatrixForm[J]
Out[ ]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} \lambda & 1 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda & 1 \\ 0 & 0 & 0 & \lambda \end{pmatrix}$$


In[ ]:= MatrixPower[J, 2] // MatrixForm
Out[ ]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} \lambda^2 & 2\lambda & 1 & 0 \\ 0 & \lambda^2 & 2\lambda & 1 \\ 0 & 0 & \lambda^2 & 2\lambda \\ 0 & 0 & 0 & \lambda^2 \end{pmatrix}$$


In[ ]:= MatrixPower[J, 3] // MatrixForm
Out[ ]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} \lambda^3 & 3\lambda^2 & 3\lambda & 1 \\ 0 & \lambda^3 & 3\lambda^2 & 3\lambda \\ 0 & 0 & \lambda^3 & 3\lambda^2 \\ 0 & 0 & 0 & \lambda^3 \end{pmatrix}$$


In[ ]:= MatrixPower[J, 4] // MatrixForm
Out[ ]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} \lambda^4 & 4\lambda^3 & 6\lambda^2 & 4\lambda \\ 0 & \lambda^4 & 4\lambda^3 & 6\lambda^2 \\ 0 & 0 & \lambda^4 & 4\lambda^3 \\ 0 & 0 & 0 & \lambda^4 \end{pmatrix}$$

```

A tak wygląda n-ta potęga macierzy:

```
In[ ]:= MatrixPower[J, n] // MatrixForm
Out[ ]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} \lambda^n & n\lambda^{-1+n} & \frac{1}{2}(-1+n)n\lambda^{-2+n} & \frac{1}{6}(-2+n)(-1+n)n\lambda^{-3+n} \\ 0 & \lambda^n & n\lambda^{-1+n} & \frac{1}{2}(-1+n)n\lambda^{-2+n} \\ 0 & 0 & \lambda^n & n\lambda^{-1+n} \\ 0 & 0 & 0 & \lambda^n \end{pmatrix}$$

```

Zatem zauważam, że jeżeli rozpisać macierz $J = \lambda * I + U$ (gdzie macierz U to górnotrójkątna, a $\lambda * I$ to diagonalna), to

$$J^n = (\lambda * I + U)^n$$

Możemy to rozpisać, korzystając ze wzoru dwumianowego Newtona (rozpatrujemy macierz 4x4 z zadania):

$$(\lambda * I + U)^n = \sum_{m=0}^n \binom{n}{m} * \lambda^{n-m} * U^m$$

A ogólnie dla macierzy mxm będzie to tak samo:

$$(\lambda * I + U)^n = \sum_{m=0}^n \binom{n}{m} * \lambda^{n-m} * U^m$$

Zadanie 2

(a) Zweryfikuj, że każda macierz z zadania ma ten sam wielomian charakterystyczny, którego jedynym pierwiastkiem jest pewna liczba λ

```
a = {{4, -1, -3, 5, -2}, {-5, -1, 1, -4, 4}, {8, -1, -4, 6, -5}, {1, 0, 0, -1, -1}, {5, -1, -3, 5, -3}};
b = {{-1, 0, -1, 1, 1}, {-5, -1, 1, -4, 4}, {3, 0, -2, 2, -2}, {1, 0, 0, -1, -1}, {0, 0, -1, 1, 0}};
c = {{-9, 1, 2, -5, 6}, {-2, -1, 0, -2, 2}, {-5, 1, 1, -4, 3}, {1, 0, 0, -1, -1}, {-8, 1, 2, -5, 5}};
d = {{-4, 0, 0, -1, 3}, {-2, -1, 0, -2, 2}, {0, 0, -1, 0, 0}, {1, 0, 0, -1, -1}, {-3, 0, 0, -1, 2}};
e = {{0, 0, -1, 2, 0}, {-3, -1, 1, -2, 2}, {3, 0, -2, 2, -2}, {1, 0, 0, -1, -1}, {1, 0, -1, 2, -1}};
f = {{2, 0, -1, 2, -2}, {-3, -1, 1, -2, 2}, {3, 0, -2, 2, -2}, {0, 0, 0, -1, 0}, {3, 0, -1, 2, -3}};
g = {{-1, 0, 0, 0, 0}, {0, -1, 0, 0, 0}, {0, 0, -1, 0, 0}, {0, 0, 0, -1, 0}, {0, 0, 0, 0, -1}};
```

```
In[92]:= CharacteristicPolynomial[a, λ]
CharacteristicPolynomial[b, λ]
CharacteristicPolynomial[c, λ]
CharacteristicPolynomial[d, λ]
CharacteristicPolynomial[e, λ]
CharacteristicPolynomial[f, λ]
CharacteristicPolynomial[g, λ]

Out[92]= -1 - 5 λ - 10 λ2 - 10 λ3 - 5 λ4 - λ5

Out[93]= -1 - 5 λ - 10 λ2 - 10 λ3 - 5 λ4 - λ5

Out[94]= -1 - 5 λ - 10 λ2 - 10 λ3 - 5 λ4 - λ5

Out[95]= -1 - 5 λ - 10 λ2 - 10 λ3 - 5 λ4 - λ5

Out[96]= -1 - 5 λ - 10 λ2 - 10 λ3 - 5 λ4 - λ5

Out[97]= -1 - 5 λ - 10 λ2 - 10 λ3 - 5 λ4 - λ5

Out[98]= -1 - 5 λ - 10 λ2 - 10 λ3 - 5 λ4 - λ5

In[99]:= Eigenvalues[a]
Out[99]= {-1, -1, -1, -1, -1}
```

Widzimy, że przy użyciu funkcji `CharacteristicPolynomial` dla każdej z macierzy, otrzymujemy te same wielomiany charakterystyczne.

Wartość własna dla każdej z tych macierzy wynosi -1 , co obliczyliśmy przy użyciu funkcji `Eigenvalues`.

(b) Sprawdź do jakiej macierzy blokowej podobne są odpowiednie macierze, w szczególności ile klatek Jordana ma dana macierz blokowa (przydatne będzie polecenie `JordanDecomposition` z `Mathematici`).

```
In[39]:= MatrixForm[JordanDecomposition[a][[2]]]
```

```
Out[39]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} -1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & -1 \end{pmatrix}$$

```

Tak wygląda macierz Jordana podobna do macierzy `a`. Widzimy, że liczba klatek wynosi 1.

```
In[40]:= MatrixForm[JordanDecomposition[b][[2]]]
```

```
Out[40]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & -1 \end{pmatrix}$$

```

Tak wygląda macierz Jordana podobna do macierzy `b`. Widzimy, że liczba klatek wynosi 2.

```
In[41]:= MatrixForm [JordanDecomposition[c][[2]]]
Out[41]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} -1 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & -1 \end{pmatrix}$$

```

Tak wygląda macierz Jordana podobna do macierzy c. Widzimy, że liczba klatek wynosi 2.

```
In[42]:= MatrixForm [JordanDecomposition[d][[2]]]
Out[42]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & -1 \end{pmatrix}$$

```

Tak wygląda macierz Jordana podobna do macierzy d. Widzimy, że liczba klatek wynosi 3.

```
In[43]:= MatrixForm [JordanDecomposition[e][[2]]]
Out[43]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & -1 \end{pmatrix}$$

```

Tak wygląda macierz Jordana podobna do macierzy e. Widzimy, że liczba klatek wynosi 3.

```
In[44]:= MatrixForm [JordanDecomposition[f][[2]]]
Out[44]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & -1 \end{pmatrix}$$

```

Tak wygląda macierz Jordana podobna do macierzy f. Widzimy, że liczba klatek wynosi 4.

```
In[45]:= MatrixForm [JordanDecomposition[g][[2]]]
Out[45]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} -1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & -1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & -1 \end{pmatrix}$$

```

Tak wygląda macierz Jordana podobna do macierzy g. Widzimy, że liczba klatek wynosi 5.

(c) Dla każdej macierzy X z zadania oblicz wymiar jądra przekształcenia $X - \lambda I$ (przydatne będzie polecenie MatrixRank z Mathematici)

```
{Length[a] - MatrixRank[a - (-1) * IdentityMatrix[Length[a]]],
Length[a] - MatrixRank[b - (-1) * IdentityMatrix[Length[b]]],
Length[a] - MatrixRank[c - (-1) * IdentityMatrix[Length[c]]],
Length[a] - MatrixRank[d - (-1) * IdentityMatrix[Length[d]]],
Length[a] - MatrixRank[e - (-1) * IdentityMatrix[Length[e]]],
Length[a] - MatrixRank[f - (-1) * IdentityMatrix[Length[f]]],
Length[a] - MatrixRank[g - (-1) * IdentityMatrix[Length[g]]]}
Out[47]= {1, 2, 2, 3, 3, 4, 5}
```

Wymiary jądra przekształcenia $(X - \lambda I)$ dla każdej macierzy z zadania wynoszą odpowiednio 1,2,2,3,3,4,5 dla macierzy a,b,c,d,e,f,g. (każda z macierzy jest rozmiaru 5x5, stąd $Length[a] = Length[b] = \dots$ itd.)

(d) Napisz hipotezę w której dla macierzy X nad $\mathbb{C}$, która posiada jedną wartość własną, napiszesz wzór na liczbę klatek Jordana macierzy X w zależności od $\dimker(X - \lambda * I)$ (przydatna będzie funkcja IdentityMatrix).

$$k = \dimker(X - \lambda I)$$

gdzie k jest liczbą klatek Jordana dla macierzy X

(e) Udowodnij hipotezę z poprzedniego podpunktu. Warto przy okazji udowodnić lemat, że jeśli macierze A i B są podobne, to macierze $A - \lambda * I$ oraz $B - \lambda * I$ są również podobne.

Udowodnijmy najpierw lemat.

Niech A, B są podobnymi macierzami $\Leftrightarrow$ istnieje taka macierz P , że $B = P^{-1}AP$.

Weźmy tą macierz P oraz pewną liczbę λ należącą do ciała nad którym są macierze A oraz B .

$$(B - \lambda I) = P^{-1}AP - \lambda P^{-1}IP = P^{-1}(A - \lambda I)P \implies (B - \lambda I) \text{ oraz } (A - \lambda I) \text{ są podobne}$$

Udowodnijmy teraz naszą hipotezę

Niech X będzie macierzą $n \times n$ nad $\mathbb{C}$, która posiada jedną wartość własną λ oraz niech J będzie macierzą Jordana o k kłatkach podobną do macierzy X . Skoro macierz J jest podobna do macierzy X , to powołując się na lemat udowodniony wyżej, $\implies$ macierz $(J - \lambda I)$ jest podobna do macierzy $(A - \lambda I) \implies \dimker(A - \lambda I) = \dimker(J - \lambda I)$

Zauważmy, że liczba zerowych kolumn macierzy $(J - \lambda I)$ jest równa liczbie klatek macierzy J . Zobaczmy to na przykładzie macierzy 4×4 z 1 klatką

$$J = \begin{pmatrix} \lambda & 1 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 1 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda & 1 \\ 0 & 0 & 0 & \lambda \end{pmatrix}, (J - \lambda I) = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

Oznaczmy liczbę zerowych kolumn macierzy $J - \lambda I$ jako z . Zatem

$$\dimker(A - \lambda I) = \dimker(J - \lambda I) = n - \text{rank}(J - \lambda I) = n - (n - z) = z = k$$

c.n.d.

(f) Hipoteza ta też działa dla macierzy $X \in M_n(\mathbb{C})$ oraz liczby klatek Jordana dla ustalonej wartości własnej macierzy X . Uzasadnij to.

W tym przypadku mamy powiedziane, że hipoteza

$$k = \dimker(X - \lambda * I),$$

gdzie k jest liczbą klatek Jordana z daną wartością własną macierzy X nad $\mathbb{C}$, a λ jest pewną ustaloną wartością własną, również zachodzi.

Weźmy podobnie jak w podpunkcie e) macierz 4×4 z trzema kłatkami.

$$J = \begin{pmatrix} \lambda_1 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda_1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda_1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \lambda_2 \end{pmatrix}, (J - \lambda_1 I) = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \lambda_2 - \lambda_1 \end{pmatrix}, (J - \lambda_2 I) = \begin{pmatrix} \lambda_1 - \lambda_2 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & \lambda_1 - \lambda_2 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda_1 - \lambda_2 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

Zauważmy, że dla wartości λ_1 mamy 2 klatki i $\dimker(J - \lambda_1 I) = 2$ oraz dla λ_2 mamy 1 klatkę i $\dimker(J - \lambda_2 I) = 1$. Jest tak dlatego, że klatki macierzy Jordana możemy tak pogrupować tak, by dana grupa miała daną wartość własną.

Jeżeli dla jakiejś wartości λ_1 mamy n klatek, to po odjęciu przekątnych tych klatek otrzymamy dokładnie n zerowych kolumn, zatem wymiar jądra macierzy złożonej tylko z tych klatek, gdzie na przekątnej jest zero, wyniesie 2 (zgodnie z udowodnioną hipotezą z podpunktu d)). Zostało nam pokazać, że $\dimker(X - \lambda_1 * I) = n$. Na przekątnej takiej macierzy otrzymamy tylko n zerowych elementów (gdyż tam, gdzie było λ_1 mamy zero, tam gdzie λ_2 jest $\lambda_2 - \lambda_1$, ... oraz λ_1 jest różne od λ_2 , λ_3 , itd.). Otrzymaliśmy macierz, która ma dokładnie n zerowych kolumny (i jest "zeschodkowana"), zatem hipoteza jest prawdziwa.

(g) Dla każdej macierzy X z zadania oblicz kolejne wymiary jąder przekształceń $X - \lambda * I$, $(X - \lambda I)^2$, $(X - \lambda I)^3$,...

Po pewnym czasie wymiar ten się stabilizuje (tak będzie zawsze, nie trzeba tego uzasadniać). Opisz zależności wielkości klatek Jordana macierzy X od odpowiednich wymiarów jąder potęg macierzy $X - \lambda * I$.

```
{Length[a] - MatrixRank[a - (-1) * IdentityMatrix[Length[a]]],
Length[a] - MatrixRank[MatrixPower[a - (-1) * IdentityMatrix[Length[a]], 2]],
Length[a] - MatrixRank[MatrixPower[a - (-1) * IdentityMatrix[Length[a]], 3]],
Length[a] - MatrixRank[MatrixPower[a - (-1) * IdentityMatrix[Length[a]], 4]],
Length[a] - MatrixRank[MatrixPower[a - (-1) * IdentityMatrix[Length[a]], 5]],
Length[a] - MatrixRank[MatrixPower[a - (-1) * IdentityMatrix[Length[a]], 6]],
Length[a] - MatrixRank[MatrixPower[a - (-1) * IdentityMatrix[Length[a]], 7]]}

{Length[b] - MatrixRank[b - (-1) * IdentityMatrix[Length[b]]],
Length[b] - MatrixRank[MatrixPower[b - (-1) * IdentityMatrix[Length[b]], 2]],
Length[b] - MatrixRank[MatrixPower[b - (-1) * IdentityMatrix[Length[b]], 3]],
Length[b] - MatrixRank[MatrixPower[b - (-1) * IdentityMatrix[Length[b]], 4]],
Length[b] - MatrixRank[MatrixPower[b - (-1) * IdentityMatrix[Length[b]], 5]],
Length[b] - MatrixRank[MatrixPower[b - (-1) * IdentityMatrix[Length[b]], 6]],
Length[b] - MatrixRank[MatrixPower[b - (-1) * IdentityMatrix[Length[b]], 7]]}

{Length[c] - MatrixRank[c - (-1) * IdentityMatrix[Length[c]]],
Length[c] - MatrixRank[MatrixPower[c - (-1) * IdentityMatrix[Length[c]], 2]],
Length[c] - MatrixRank[MatrixPower[c - (-1) * IdentityMatrix[Length[c]], 3]],
Length[c] - MatrixRank[MatrixPower[c - (-1) * IdentityMatrix[Length[c]], 4]],
Length[c] - MatrixRank[MatrixPower[c - (-1) * IdentityMatrix[Length[c]], 5]],
Length[c] - MatrixRank[MatrixPower[c - (-1) * IdentityMatrix[Length[c]], 6]],
Length[c] - MatrixRank[MatrixPower[c - (-1) * IdentityMatrix[Length[c]], 7]]}

{Length[d] - MatrixRank[d - (-1) * IdentityMatrix[Length[d]]],
Length[d] - MatrixRank[MatrixPower[d - (-1) * IdentityMatrix[Length[d]], 2]],
Length[d] - MatrixRank[MatrixPower[d - (-1) * IdentityMatrix[Length[d]], 3]],
Length[d] - MatrixRank[MatrixPower[d - (-1) * IdentityMatrix[Length[d]], 4]],
Length[d] - MatrixRank[MatrixPower[d - (-1) * IdentityMatrix[Length[d]], 5]],
Length[d] - MatrixRank[MatrixPower[d - (-1) * IdentityMatrix[Length[d]], 6]],
Length[d] - MatrixRank[MatrixPower[d - (-1) * IdentityMatrix[Length[d]], 7]]}

{Length[e] - MatrixRank[e - (-1) * IdentityMatrix[Length[e]]],
Length[e] - MatrixRank[MatrixPower[e - (-1) * IdentityMatrix[Length[e]], 2]],
Length[e] - MatrixRank[MatrixPower[e - (-1) * IdentityMatrix[Length[e]], 3]],
Length[e] - MatrixRank[MatrixPower[e - (-1) * IdentityMatrix[Length[e]], 4]],
Length[e] - MatrixRank[MatrixPower[e - (-1) * IdentityMatrix[Length[e]], 5]],
Length[e] - MatrixRank[MatrixPower[e - (-1) * IdentityMatrix[Length[e]], 6]],
Length[e] - MatrixRank[MatrixPower[e - (-1) * IdentityMatrix[Length[e]], 7]]}

{Length[f] - MatrixRank[f - (-1) * IdentityMatrix[Length[f]]],
Length[f] - MatrixRank[MatrixPower[f - (-1) * IdentityMatrix[Length[f]], 2]],
Length[f] - MatrixRank[MatrixPower[f - (-1) * IdentityMatrix[Length[f]], 3]],
Length[f] - MatrixRank[MatrixPower[f - (-1) * IdentityMatrix[Length[f]], 4]],
Length[f] - MatrixRank[MatrixPower[f - (-1) * IdentityMatrix[Length[f]], 5]],
Length[f] - MatrixRank[MatrixPower[f - (-1) * IdentityMatrix[Length[f]], 6]],
Length[f] - MatrixRank[MatrixPower[f - (-1) * IdentityMatrix[Length[f]], 7]]}

{Length[g] - MatrixRank[g - (-1) * IdentityMatrix[Length[g]]],
Length[g] - MatrixRank[MatrixPower[g - (-1) * IdentityMatrix[Length[g]], 2]],
Length[g] - MatrixRank[MatrixPower[g - (-1) * IdentityMatrix[Length[g]], 3]],
Length[g] - MatrixRank[MatrixPower[g - (-1) * IdentityMatrix[Length[g]], 4]],
Length[g] - MatrixRank[MatrixPower[g - (-1) * IdentityMatrix[Length[g]], 5]],
Length[g] - MatrixRank[MatrixPower[g - (-1) * IdentityMatrix[Length[g]], 6]],
Length[g] - MatrixRank[MatrixPower[g - (-1) * IdentityMatrix[Length[g]], 7]]}

{1, 2, 3, 4, 5, 5, 5}
{2, 3, 4, 5, 5, 5, 5}
{2, 4, 5, 5, 5, 5, 5}
{3, 4, 5, 5, 5, 5, 5}
{3, 5, 5, 5, 5, 5, 5}
{4, 5, 5, 5, 5, 5, 5}
{5, 5, 5, 5, 5, 5, 5}
```

Dla macierzy A mamy jedną klatkę Jordana 4x4. Zatem wymiary $\dimker(A - \lambda * I)$ maleją przy kolejnych potęgach o 1 aż do 5.

Dla macierzy B mamy 2 klatki Jordana (po przekształceniu macierzy oczywiście) o wielkości 3x3 i 1x1, wymiary jądra macierzy $B - \lambda * I$ maleją o 1 z każdą potęgą od 2 aż do 5.

Dla macierzy C mamy 2 klatki - jedną 3x3 i jedną 2x2. Kolejne wymiary szukanego jądra to 2,4, a potem 5,5,5,... Jest tak dlatego, bo jedna klatka (3x3) daje przy kolejnej potędze macierzy +1 do wymiaru jądra, a druga tak samo.

Analogicznie dla kolejnych macierzy:

Dla macierzy D, sprowadzając ją do postaci klatkowej, mamy 3 klatki - jedną 3x3 oraz dwie 1x1.

Dla macierzy E 3 klatki - dwie 2x2 i jedna 1x1.

Dla macierzy F 4 klatki - trzy 1x1 i jedna 2x2.

Dla macierzy G 5 klatek - wszystkie 1x1.

(h) Zweryfikuj znaną zależność z poprzedniego podpunktu dla następujących macierzy H oraz K, czyli:

- Wyznacz wartości własne macierzy Y (Y to ustalona macierz z tego podpunktu), też okaże się, że macierz Y ma tylko jedną wartość własną.

- Oblicz $\dimker(Y - \lambda * I)$, $\dimker(Y - \lambda * I)^2$, $\dimker(Y - \lambda * I)^3$, ...

I na podstawie tego zapisz wielkości poszczególnych klatek Jordana macierzy Y.

- Następnie sprawdź, że się zgadza.

Wyznaczamy wartości własne:

Eigenvalues[h]

{2, 2, 2, 2, 2, 2}

Eigenvalues[k]

{2, 2, 2, 2, 2, 2}

Widzimy, że w obu przypadkach jest jedna wartość własna 2.

```
{Length[h] - MatrixRank[h - (2) * IdentityMatrix[Length[h]]],
Length[h] - MatrixRank[MatrixPower[h - (2) * IdentityMatrix[Length[h]], 2]],
Length[h] - MatrixRank[MatrixPower[h - (2) * IdentityMatrix[Length[h]], 3]],
Length[h] - MatrixRank[MatrixPower[h - (2) * IdentityMatrix[Length[h]], 4]],
Length[h] - MatrixRank[MatrixPower[h - (2) * IdentityMatrix[Length[h]], 5]],
Length[h] - MatrixRank[MatrixPower[h - (2) * IdentityMatrix[Length[h]], 6]],
Length[h] - MatrixRank[MatrixPower[h - (2) * IdentityMatrix[Length[h]], 7]]}
{2, 4, 6, 6, 6, 6, 6}

{Length[k] - MatrixRank[k - (2) * IdentityMatrix[Length[k]]],
Length[k] - MatrixRank[MatrixPower[k - (2) * IdentityMatrix[Length[k]], 2]],
Length[k] - MatrixRank[MatrixPower[k - (2) * IdentityMatrix[Length[k]], 3]],
Length[k] - MatrixRank[MatrixPower[k - (2) * IdentityMatrix[Length[k]], 4]],
Length[k] - MatrixRank[MatrixPower[k - (2) * IdentityMatrix[Length[k]], 5]],
Length[k] - MatrixRank[MatrixPower[k - (2) * IdentityMatrix[Length[k]], 6]],
Length[k] - MatrixRank[MatrixPower[k - (2) * IdentityMatrix[Length[k]], 7]]}
{3, 4, 5, 6, 6, 6, 6}
```

Spójrzmy najpierw na macierz H. Wymiar $\dimker(H - \lambda * I)$ to 2. Oznacza to, że macierz H jest podobna do takiej macierzy Jordana, która ma 2 klatki 3x3 (wnioskuję tak patrząc, że wymiar jądra dla kolejnej potęgi rośnie o 2) Dla macierzy K mamy natomiast 3 klatki - jedną 4x4 i dwie 1x1.

(i) Metoda z poprzedniego podpunktu będzie działać również dla macierzy, które posiadają więcej niż jedną wartość własną, wtedy odpowiednie wymiary jąder przekształceń liczymy dla każdej z wartości własnych. Znajdź postać Jordana każdej macierzy z tego podpunktu, licząc wartości własne oraz wymiary jąder odpowiednich potęg przekształceń (i następnie zweryfikuj poprawność swoich wniosków).

Macierz M:

```

• MatrixForm[m]
MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} -11 & -13 & -3 & 0 & 4 & 12 \\ -5 & 3 & 1 & -2 & 5 & -1 \\ -31 & -37 & -1 & 6 & -2 & 36 \\ -1 & -1 & 0 & 5 & 0 & 1 \\ -17 & -14 & -3 & 0 & 9 & 13 \\ -21 & -15 & -2 & -2 & 9 & 16 \end{pmatrix}$$

• Eigenvalues[m]
• {5, 5, 5, 2, 2, 2}

• {Length[m] - MatrixRank[MatrixPower[m - (5) * IdentityMatrix[Length[m]], 1]],
Length[m] - MatrixRank[MatrixPower[m - (5) * IdentityMatrix[Length[m]], 2]],
Length[m] - MatrixRank[MatrixPower[m - (5) * IdentityMatrix[Length[m]], 3]],
Length[m] - MatrixRank[MatrixPower[m - (2) * IdentityMatrix[Length[m]], 1]],
Length[m] - MatrixRank[MatrixPower[m - (2) * IdentityMatrix[Length[m]], 2]],
Length[m] - MatrixRank[MatrixPower[m - (2) * IdentityMatrix[Length[m]], 3]]}
• {2, 3, 3, 1, 2, 3}

```

Dla macierzy M mamy 2 wartości własne: trzy 5 i trzy 2. Będziemy rozpatrywać najpierw grupę klatek, które mają na przekątnej wartość 5, a następnie 2. Zarówno 5, jak i 2 wystąpią na przekątnej po 3 razy. Patrząc na $\dimker(M - 5 * I) = 2$, widzimy, że występują 2 klatki z 5 na przekątnej. Zatem mamy jedną klatkę 2x2 i jedną klatkę 1x1.

Inaczej jest przy wartości własnej 2. $\dimker(M - 2 * I) = 1$ co oznacza, że mamy jedną klatkę z trzema dwójkami na przekątnych. Postać Jordana macierzy M może wyglądać więc tak:

$$J(M) = \begin{pmatrix} 5 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 5 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 5 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 2 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 2 \end{pmatrix}$$

Macierz N:

```

:= MatrixForm[n]
MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} -21 & -29 & -5 & 4 & 0 & 28 \\ -40 & -53 & -6 & 12 & -9 & 55 \\ -26 & -29 & 0 & 4 & 0 & 28 \\ -1 & -1 & 0 & 5 & 0 & 1 \\ -27 & -30 & -5 & 4 & 5 & 29 \\ -66 & -87 & -11 & 16 & -9 & 88 \end{pmatrix}$$

:= Eigenvalues[n]
:= {5, 5, 5, 5, 2, 2}

:= {Length[n] - MatrixRank[MatrixPower[n - (5) * IdentityMatrix[Length[n]], 1]],
Length[n] - MatrixRank[MatrixPower[n - (5) * IdentityMatrix[Length[n]], 2]],
Length[n] - MatrixRank[MatrixPower[n - (5) * IdentityMatrix[Length[n]], 3]],
Length[n] - MatrixRank[MatrixPower[n - (2) * IdentityMatrix[Length[n]], 1]],
Length[n] - MatrixRank[MatrixPower[n - (2) * IdentityMatrix[Length[n]], 2]],
Length[n] - MatrixRank[MatrixPower[n - (2) * IdentityMatrix[Length[n]], 3]]}
:= {3, 4, 4, 1, 2, 2}

```

Tutaj także mamy dwie wartości własne: 5 cztery razy i 2 dwa razy. Oznacza to, że w postaci Jordana 5 będzie na 4 miejscach na przekątnej, a 2 wystąpi tam 2 razy. $\dimker(N - 5I) = 3$, zatem mamy 3 klatki, gdzie na przekątnej jest 5. Będą to 1 klatka 2x2 i 2 klatki 1x1. $\dimker(N - 2 * I) = 1$, zatem mamy jedną klatkę 2x2 z dwójkami na przekątnej. Także postać Jordana macierzy może wyglądać tak:

$$J(M) = \begin{pmatrix} 5 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 5 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 5 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 5 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 2 \end{pmatrix}$$

Sprawdzenie:

```
In[50]:=
```

```
MatrixForm[JordanDecomposition[m][[2]]]
```

```
Out[50]//MatrixForm=
```

$$\begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 2 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 5 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 5 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 5 \end{pmatrix}$$

```
In[51]:= MatrixForm[JordanDecomposition[n][[2]]]
```

```
Out[51]//MatrixForm=
```

$$\begin{pmatrix} 2 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 2 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 5 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 5 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 5 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 5 \end{pmatrix}$$

Zatem widzimy, że dobrze wyznaczyliśmy postać Jordana.

Zadanie 3

Macierz realizująca podobieństwo macierzy $A \in M_n(C)$ ze swoją postacią klatkową Jordana $J(A)$ znajduje się o wiele trudniej niż postać blokową $J(A)$. Dokładny schemat jest np. dostępny w pozycji [1] w bibliografii. W Mathematicie można tę macierz znaleźć używając komendy `JordanDecomposition`. Znajdź macierz realizującą podobieństwo dla macierzy H z poprzedniego zadania (wystarczy to zrobić używając odpowiedniej funkcji w Mathematicie) i sprawdź poprawność, wykonując odpowiednie mnożenie macierzy.

```
In[6]:= (* Zadanie 3 *)
h = {{-17, -26, -3, 6, -3, 25}, {4, 9, 1, -2, 2, -7}, {-19, -28, -1, 6, -5, 27},
     {-1, -2, 0, 2, -1, 2}, {-20, -27, -3, 6, -1, 26}, {-15, -19, -2, 4, -1, 20}};
{p, j} = JordanDecomposition[h];
MatrixForm[p]

Out[8]//MatrixForm=

$$\begin{pmatrix} 1 & 1 & -2 & 0 & 3 & 5 \\ 0 & -1 & 2 & 0 & -3 & -4 \\ 1 & 1 & -3 & 2 & 5 & -1 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ 1 & 1 & -2 & 0 & 2 & 3 \\ 1 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$


In[9]:= z = p.j.Inverse[p];
h == z

Out[10]= True
```

Zadanie 4

Jak zostało napisane na początku pliku pdf z treścią projektu, każda macierz A należąca do przestrzeni macierzy kwadratowych $n \times n$ o wyrazach z ciała liczb zespolonych jest podobna do pewnej macierzy blokowej złożonej z klatek Jordana. Skoro są to macierze podobne, to widma ich wartości własnych są równe. Oprócz tego ślady obydwu macierzy są równe, bo: założmy, że $A = C^{-1} * J * C$, zatem $tr(A) = tr(C^{-1} * J * C) = tr(J * C * C^{-1}) = tr(J * I) = tr(J)$ otrzymujemy, że $tr(A) = tr(J)$ – skorzystaliśmy tu z tego, że $tr(ABC) = tr(BCA)$, co było pokazane na ćwiczeniach). Śladem drugiej macierzy jest suma wartości własnych - macierz złożona z klatek Jordana (jak wartość własna jest pierwiastkiem np. 3-krotnym wielomianu charakterystycznego, to w tej sumie ta wartość własna występuje 3 razy). Zatem ślad macierzy jest sumą wszystkich jej wartości własnych.

Założmy teraz, że macierz A ma wielomian charakterystyczny dany wzorem

$$\det(A - \lambda * I) = (a - \lambda)^n * (b - \lambda)^m * \dots * (x - \lambda)^z,$$

gdzie $a, b, \dots, x$ to pewne liczby zespolone, a $n, m, \dots, z$ (potęgi) to liczby rzeczywiste. Wtedy mamy wartości własne a krotności n , b krotności m , itd. Iloczyn to

$$a^n * b^m * \dots * x^z.$$

Natomiast

$$\det(A - 0 * I) = \det(A) = a^n * b^m * \dots * x^z.$$

Liczby te są równe - co było do pokazania.

Zadanie 5

Podnieś macierz C z zadanka 2. do potęgi 2021, korzystając z postaci Jordana macierzy C

```

i[18]:= (* Zadanie 5 *)
{p, j} = JordanDecomposition[c];
MatrixForm /@ {p, j}
MatrixForm[ p.MatrixPower[j, 2021].Inverse[p]]

t[19]= {
  {1 0 -1 0 0}, { -1 1 0 0 0 }
  {2 -4 7 -2 5}, { 0 -1 1 0 0 }
  {0 0 0 1 0}, { 0 0 -1 0 0 }
  {0 -1 3 0 1}, { 0 0 0 -1 1 }
  {1 0 0 0 0}, { 0 0 0 0 -1 }
}

i[20]//MatrixForm=
{
  2 025 041 2 021 4 042 -10 105 -2 029 084
  4 078 378 -1 0 -4 042 -4 078 378
  -10 105 2 021 4 041 -8 084 6 063
  2 021 0 0 -1 -2 021
  2 025 042 2 021 4 042 -10 105 -2 029 085
}
```

Zadanie 6

Niech $A \in \text{Mn}(\mathbb{C})$ będzie macierzą nilpotentną (tzn. taką, której jedyna wartość własna to 0). Podaj przykład (lub uzasadnij, że to niemożliwe) takiego A w postaci Jordana, że

(a) $\dim \ker A^k$ przyjmowało kolejno wartości 1, 2, 3, 4, 4, 4, . . .

$$A = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

(b) $\dim \ker A^k$ przyjmowało kolejno wartości 2, 4, 5, 5, 5, 5, . . .

$$A = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \end{pmatrix}$$

(c) $\dim \ker A^k$ przyjmowało kolejno wartości 1, 2, 3, 3, 4, 4, . . .

Nie jest to możliwe w tym przypadku, gdyż jeżeli jakaś wartość $\dim \ker A^k$ się powtórzy, to $\dim \ker A^l$ dla każdego $l > k$ musi być równa tej wartości